

OLIMPIADA REPUBLICANĂ LA ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

• Preambul

Olimpiada la disciplina școlară *Istoria Românilor și universală* (IRU) are ca scop stimularea interesului elevilor pentru studiul istoriei și promovarea performanței în domeniul umanist, prin valorizarea potențialului cognitiv, a spiritului critic și a capacității de interpretare a proceselor istorice.

Competiția urmărește formarea și dezvoltarea competențelor de analiză, argumentare și reflecție istorică; cultivarea valorilor identitare, civice și culturale, fundamentate pe respectul pentru adevăr și diversitate; încurajarea cercetării independente și a gândirii critice; identificarea și sprijinirea elevilor cu aptitudini deosebite în studiul istoriei; consolidarea respectului față de patrimoniul istoric și cultural, național și universal. De asemenea, se urmărește formarea unei conștiințe istorice și civice responsabile, capabile să contribuie la înțelegerea lumii contemporane în contextul valorilor democratice și universale.

• Instrucțiuni specifice de organizare și desfășurare a probelor de concurs pentru etapa raională/municipală și republicană a olimpiadei la IRU:

Olimpiada la disciplina Istoria Românilor și universală (IRU) se desfășoară în conformitate cu *Regulamentul privind concursurile și olimpiadele școlare*, aprobat prin ordinul MECC nr. 1222 din 6 noiembrie 2020 și completările ulterioare, precum și cu deciziile Consiliului Olimpic Republican pentru disciplina respectivă.

În procesul de organizare și desfășurare a olimpiadei la IRU, organizatorii asigură egalitatea de șanse, transparența evaluării și integritatea competiției. Participanții sunt invitați să se prezinte la locul de concurs cu cel puțin 30 de minute înainte de ora anunțată pentru începerea probei, având asupra lor actul de identitate, în baza căruia se permite accesul în sală.

Participanții au voie să aibă asupra lor: pix sau stilou cu cerneală albastră și actul de identitate.

Participanții nu au voie să aibă asupra lor: telefoane mobile, căști, ceasuri inteligente, tablete, laptopuri sau alte dispozitive electronice; manuale, culegeri, foi tipărite, hărți, notițe, caiete sau orice alte materiale informative; corector, pix cu gumă de șters cerneala; genți, ghiozdane, haine voluminoase; mijloace de comunicare sau transmitere a informației.

Durata probei scrise este de 180 de minute (3 ore), fără pauze. În primele 10 minute după distribuirea testelor, elevii pot adresa întrebări de clarificare privind conținutul subiectelor unui membru al Consiliului Olimpic prezent în sală în acest scop. Pe parcursul probei, elevii se pot adresa supraveghetorilor doar pentru clarificări tehnice (de exemplu, înlocuirea foii de concurs, lipsa unei pagini) sau în caz de urgențe medicale.

Toate lucrările se redactează cu cerneală albastră, lizibil, fără semne distinctive. Lucrările care conțin semne de identificare (nume, simboluri, mesaje scrise, desene etc.) se anulează automat. La finalul probei, elevii predau toate foile de concurs, semnând borderoul de predare.

• Programă pentru olimpiadă (raională/municipală și republicană) pe clase, domenii/conținuturi tematice, repere specifice, recomandări.

Programul pentru olimpiada la IRU este elaborat în baza Curriculumului Național la disciplina IRU (2019). Pentru toate etapele de desfășurare a concursului, probele de evaluare se elaborează pe clase, în corespundere cu unitățile de conținuturi prevăzute în curricula:

clasa	Unități de conținuturi
clasa a IX-a	1. Primul Război Mondial și formarea Statului Național Român . 2. Lumea în perioada interbelică.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Relațiile internaționale în perioada interbelică. 4. Al Doilea Război Mondial. 5. Lumea în perioada postbelică. 6. Relațiile internaționale în perioada postbelică. 7. Lumea la sfârșitul secolului al XX-lea și începutul secolului XXI. 8. Republica Moldova: de la proclamarea independenței la integrarea europeană. 9. Cultura și știință în secolul XX-lea și începutul secolului XXI.
clasa a X-a	<ol style="list-style-type: none"> 1. Civilizațiile antichității . 2. Forme de organizare politico-statală în Antichitate. 3. Economie și societate în lumea antică. 4. Cultura popoarelor antice. 5. Marile migrații și declinul lumii antice. 6. Formarea popoarelor și statelor medievale. Formarea și evoluția statelor medievale românești. 7. Economie, societate și organizare politică în Evul Mediu. 8. Cultură și religie în Evul Mediu.
clasa a XI-a	<ol style="list-style-type: none"> 1. Civilizația Europei în perioada trecerii de la medieval la modern. 2. Economie și societate în epoca modernă. 3. Revoluțiile social-politice în epoca modernă. 4. Relațiile internaționale în epoca modernă. 5. Evoluția sistemului colonial în Epoca Modernă. 6. Evoluția spațiului românesc în Epoca Modernă. 7. Basarabia sub dominația țaristă. 8. Procesele unificatoare în Europa în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. 9. Statele lumii în a doua jumătate a secolului al XIX-lea. 10. Cultură și civilizație în Epoca Modernă.
clasa a XII-a	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lumea la sfârșitul secolul XIX și începutul secolului XX. 2. Ordinea mondială de la Versailles – Washington. Relațiile internaționale în perioada interbelică. 3. Politică, economie și societate în perioada contemporană. 4. Al Doilea Război Mondial. 5. Ordinea mondială Yalta-Potsdam. Relațiile internaționale în a doua jumătate a secolului XX – începutul secolului XXI. 6. Mișcări de emancipare social-politică în secolul XX . 7. Republica Moldova: de la proclamarea independenței la integrarea europeană. 8. Cultură și civilizație în secolul XX – începutul secolului XXI. 9. Problemele globale ale lumii contemporane.

▪ **Structura probelor de concurs**

Probele de concurs din cadrul olimpiadei școlare IRU sunt concepute pentru a evalua competențele specifice disciplinei IRU, pornind de la domeniile: limbaj istoric, timp și spațiu istoric, sursa istorică, relația cauză-efect etc., prin prisma celor trei nivele: cognitiv, analitic și argumentativ/ atitudine) ale elevilor, în concordanță cu curriculumul național și metodologia de evaluare bazată pe competențe. La fiecare etapă a olimpiadei, proba de concurs se realizează în scris, prin rezolvarea unui test unic de performanță, elaborat de către Consiliul

Olimpic Republican și care vizează probleme din istoria universală și istoria națională. Structura testului urmărește, prin varietatea de itemi și sarcini de lucru, un echilibru între analiza surselor istorice, interpretarea faptelor și fenomenelor istorice, exprimarea logică și coerentă a gândirii proprii.

Probă scrisă unică, cu o durată de 180 de minute, structurată pe patru subiecte majore:

Subiectul I – Analiza și utilizarea surselor istorice: Elevii analizează texte documentare, extrase din tratate, discursuri, convenții sau documente istorice, formulând răspunsuri bazate pe identificarea cauzelor, consecințelor și semnificației evenimentelor, precum și aplicarea în formularea răspunsurilor a limbajului istoric, timpului și spațiului istoric.

Scop: verificarea competențelor de interpretare și de utilizare a limbajului istoric și a surselor istorice.

Subiectul II – Rolul personalităților în istorie: Evaluarea capacității de recunoaștere și argumentare a contribuțiilor unor personalități istorice (prin imagini, descrieri, date biografice). Se solicită identificarea personalității și argumentarea rolului acesteia în evenimente istorice majore (ex.: realizări, influență politică, relevanță culturală).

Scop: estimarea contribuției personalităților în istorie.

Subiectul III – Relația de cauză-efect: Sarcinile vizează stabilirea interdependenței între fenomene istorice (de exemplu, legătura dintre confruntările geopolitice și progresul științific în timpul Războiului Rece).

Scop: dezvoltarea gândirii critice și sistemice, și a abilității de formulare a argumentelor logice.

Subiectul IV – Eseu istoric argumentativ. Elevii elaborează un text argumentativ de 1–1,5 pagini, structurat logic (introducere, dezvoltare, concluzie).

Eseul trebuie să includă:

- ✓ cel puțin 4 argumente (2 interne, 2 externe, în funcție de temă);
- ✓ 3 relații de cauză-efect;
- ✓ plasarea cronologică și spațială a evenimentelor;
- ✓ personalități relevante și concluzie sintetică.

Scop: evaluarea competenței de sinteză și a exprimării coerente și argumentate.

▪ **Cerințe specifice:**

Elevii trebuie să demonstreze:

- ✓ înțelegerea contextului istoric (temporal și spațial);
- ✓ utilizarea terminologiei de specialitate;
- ✓ analiza critică a surselor istorice (texte, imagini, hărți, documente);
- ✓ argumentarea logică și coerentă a ideilor;
- ✓ dezvoltarea unei perspective istorice prin conexiuni între epoci și teme;
- ✓ formularea de concluzii proprii, bazate pe raționamente și dovezi istorice;
- ✓ respectarea criteriilor de redactare (claritate, structură, corectitudine lingvistică);
- ✓ valorificarea lecturilor suplimentare față de cele obligatorii, prin integrarea în răspunsuri a unor informații, perspective sau interpretări provenite din lucrări de specialitate, studii istorice, articole științifice sau surse complementare curriculare.

Răspunsurile trebuie să fie personale și argumentate, evitând reproducerea mecanică a informațiilor din manuale sau surse uzuale.

• **Criteriile de apreciere.** Evaluarea lucrărilor din cadrul olimpiadei la IRU se realizează în baza unui sistem de criterii calitative și cantitative, care vizează nu doar corectitudinea informațiilor, ci și calitatea gândirii istorice, originalitatea și coerența exprimării.

Criteriile se aplică uniform la toate etapele competiției și reflectă gradul de formare a competențelor istorice prevăzute de curriculum.